

SUOMEN KUNTALIITTO
Sairaalapalvelut

TERVEYDENHUOLLON XXI ATK-PÄIVÄT
29. - 30.5.1995
Kalastajatorppa, Helsinki

Atk-päällikkö Simo Pietilä
HYKS

**HYKS:N TIETOJENKÄSITTELYN NYKYTILANNE JA
TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT**

HYKS:N TIETOJENKÄSITTELYN NYKYTILANNE JA TULEVAISUUDENNÄKYMÄT

HYKS:n tietotekniikan keskus vastaa keskussairaalan yhteisten tietojärjestelmien hankinnasta, käytettävyydestä ja ylläpidosta, tietokonelaitteiden hankinnasta, käyttöpalveluista ja huollosta sekä tietojärjestelmiin liittyvästä asiantuntija-avusta tulosyksiköille.

Palvelutoiminnassa keskitytään ensisijaisesti Hyksin yhteisiin tietojärjestelmiin ja niihin järjestelmiin, jotka ovat sairaalan toiminnan kannalta strategisia. Tietotekniikan keskus kehittää, hankkii, ottaa käyttöön ja ylläpitää näitä järjestelmiä yhdessä tulosyksiköiden ja yhtymähallinnon kanssa.

Tietotekniikan keskuksen toiminnan viimeaikainen kehittäminen on keskittynyt palveluprosessien parantamiseen, kehityshankkeiden tehostamiseen ja tilaaja-tuottaja -mallin luomiseen asiakasyksiköihin nähden. Työn lähtökohtina ovat vuonna 1994 toteutettu palvelutoiminnan kehittämistä koskeva konsulttityö ja siihen liittynyt laaja asiakastytyväisyystutkimus.

HYKS:n tärkeimmät yhteistyökumppanit tietojärjestelmien kehittämisessä ovat muut yliopistosairaalat. Yhteistyötä on viime aikoina tiivistetty myös Helsingin yliopiston ja Uudenmaan alueen muiden sairaaloiden kanssa.

Sovelluskehitys

Lähivuosien merkittäviä tietojärjestelmähankkeita ovat olleet SairaalaPrima-kehittämisprojekti - missä HYKS toimi pilottina -, Y-projekti, joka tuotti uuden kuntalaskutusjärjestelmän ja suoritetilastoinnin, sekä meneillään oleva yliopistosairaaloiden potilashallinnon ydinjärjestelmähanke (P-projekti), jonka toteuttajana on Medici Data Oy. Viimeksi mainitussa projektissa tehty lähetejärjestelmä otetaan käyttöön HYKS:ssä ja Helsingin kaupungin Läntisessä terveyskeskuksessa vuoden 1996 alussa.

Uusi kuntalaskutusjärjestelmä MYNLA otettiin käyttöön jäsenkuntalaskutuksessa vuoden 1994 alussa. Järjestelmä teki mahdolliseksi HYKS:n siirtymisen kiinteähintaiseen laskutukseen perinteisen ennakkolaskutuksen sijasta.

Henkilöstöhallinnon ja palkanlaskennan järjestelmä Sairaalaprima otettiin käyttöön vuodenvaihteessa 1994. Järjestelmän hajautus tulosyksiköihin saatetaan pääosin loppuun vuoden 1995 aikana.

Vuosituhanen vaihteeseen mennessä HYKS uusii muutkin keskeisimmät järjestelmänsä: potilastietojärjestelmien ohella myös talous- ja materiaalihallinnon järjestelmät. Johdon tietojärjestelmät on myös lähivuosien tärkeä painoalue.

Tekninen kehitys

HYKS on 80-luvun lopusta alkaen siirtynyt vähitellen VAX/VMS-arkkitehtuurista avoimiin Unix-järjestelmiin. HYKS:n verkossa olevista palvelimista jo yli puolet on Unix-laitteita. Toinen huomattava kehityssuunta on mikrotietokoneiden nopea lisääntyminen: niiden lukumäärä on tällä hetkellä noin 1000, päätteiden määrä on jäännyt noin 1900:aan.

Radiologisten kuvien käsittelyä ja siirtoa varten on aloitettu laajakaistaisen ATM-verkon rakentaminen, johon alkuvaiheessa on liitetty Meilahden sairaala, Töölön sairaala, Sädehoitoklinikka ja Korvaklinikka. Nopeita verkkoja hyödyntävän telelääketieteen kehittäminen on lähivuosien haaste HYKS:ssä. Vuoden 1995 aikana HYKS liittyy myös pääkaupunkiseudun nopeaan tietoverkkoon ja kansainväliseen Internet-verkkoon.

Talous

Tietotekniikan keskuksen virkojen ja toimien määrä on 37, joista vakinaisesti on täytetty 26. Tietotekniikan keskuksen käyttömenojen loppusumma oli vuonna 1994 30,9 miljoonaa markkaa, mikä on noin 1,5 prosenttia HYKS:n kokonaiskustannuksista. Vuodesta 1993 kustannukset pienenevät 4,4 miljoonaa markkaa. Kustannukset ovat laskeneet jatkuvasti vuodesta 1991 lähtien, mikä kehitys näyttää tosin pysähtyvän: mikrotietokoneiden lisääntyvä käyttö alkaa uudelleen nostaa atk:n kokonaiskustannuksia.

Tietojenkäsittely-yhteistyö Uudenmaan erikoissairaanhoidossa

HYKS-neuvottelukunta on käynnistänyt vuonna 1994 valmistuneen Uudenmaan läänin erikoissairaanhoidon toimenpideohjelman pohjalta selvitystyön seudullisten tukipalveluiden yhdistämismahdollisuuksista. Tätä varten on perustettu useita alakohtaisia työryhmiä, mukaanluettuna tietojenkäsittelytyöryhmä.

Tietojenkäsittelytyöryhmän toimeksiantona on selvittää Helsingin, HYKSin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin tietojenkäsittelypalvelujen yhteistyömahdollisuudet. Muiden selvitystyöryhmien tulokset vaikuttavat suurella määrällä myös tietojenkäsittelyn järjestelyihin: koska tietojenkäsittelyn avulla voidaan tukea toimintojen yhdistämistä ja rationalisointia, ryhmä työskentelee osittain toiminnallisten selvitysten rinnalla.

Työryhmän työsuunnitelma jakaantuu kolmeen osaan: (1) selvittää selvitysmiesraportin ehdotusten vaikutukset tietojenkäsittelyyn, (2) seurata ja tukea muiden työryhmien työskentelyä ja (3) selvittää, millaisilla järjestelyillä voidaan toteuttaa toimenpideohjelman tavoitteet tietojenkäsittelyn osalta päällekkäisten toimintojen karsimiseksi ja kustannustason alentamiseksi.

Työryhmä on selvittänyt toiminnallisten muutosten aiheuttamia välittömiä ja välillisiä vaikutuksia tietojenkäsittelylle ja valmistellut näitä koskevia toimenpideohjeita. Tietojenkäsittely-yhteistyö on potilastietojärjestelmien osalta jo käytännössä aloitettu sopimalla yhteisestä sovellusarkkitehtuurista, mikä on jatkossa pohjana työnjaolle tietojärjestelmien rakentamisessa.

Työn aikana on tehty myös kartoitus tietojenkäsittelyn nykytilasta alueella. Selvitys kattaa alueen eri sairaaloissa käytetyt ohjelmistot ja laitteet, henkilökunnan, laitosten tämänhetkiset kehityssuunnitelmat ja strategiat sekä tietojenkäsittelyn käyttökustannukset.

Työryhmän toimeksiantoon liittyy myös selvittää, miten tietojenkäsittelypalvelut voidaan yhdistää Uudenmaan läänin erikoissairaanhoidossa. Yhteistä tietojenkäsittelyorganisaatiota on kuitenkin mahdollista suunnitella vasta, kun tietojärjestelmät ja niihin liittyvä tietotekniikka ovat riittävän yhtenäiset, jotta yhdistämisestä voidaan saada keskittämis-etua. Siihen saakka kaikissa uusissa ja meneillään olevissa kehittämishankkeissa on pyrittävä yhtenäisiin ratkaisuihin Uudenmaan alueella.